

Wstęp

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.

Gminy z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o dostępnych zasobach, mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do lokalnej społeczności.

Podstawa prawną i merytoryczną programu są:

- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku wraz z nowelizacjami,
- potrzeby i specyfika środowiska lokalnego w oparciu o diagnozę stanu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu,
- założenia Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grunwald

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy”.

Ustawa wymienia 6 szczegółowych zadań, których realizacja jest prowadzona zgodnie z art. 4 ust. 2 w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego corocznie przez Radę Gminy.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, a w szczególności dla dzieci i młodzieży,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13 [1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. podejmowanie czynności prowadzących do zobowiązania do leczenia odwykowego.

Cele gminnego programu

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszanie rozmiarów tych problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Zwiększenie świadomości społecznej na temat zagrożeń jakie niesie za sobą używanie środków chemicznych zmieniających świadomość.
5. Przestrzeganie prawa w zakresie niepodawania alkoholu nieletnim w punktach sprzedaży na terenie gminy.
6. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
7. Zapobieganie społecznemu wykluczeniu osób uzależnionych.
8. Organizowanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
9. Działania na rzecz budowania postaw abstynenckich i promowania imprez trzeźwościowych.

ZADANIA WŁASNE GMINY

ZADANIE I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych .

Cel: leczenie osób uzależnionych od alkoholu oraz zmniejszenie ich śmiertelności i degradacji społecznej.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
 - przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nadużywania alkoholu
 - zbieranie informacji z GOPS, Policji, ośrodka zdrowia, szkół dotyczących poszczególnych spraw;
 - przeprowadzanie testów AUDIT,
 - prowadzenie rozmów motywujących do leczenia,
 - prowadzenie dokumentacji związanej z powyższymi sprawami
 - współpraca z GK RPA, Policją i Sądem Rejonowym w Ostródzie
2. Dofinansowanie pogłębionych programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu realizowanych w placówkach odwykowych.
3. Dofinansowanie kształcenia pracowników lecznictwa odwykowego.
4. Zakup literatury fachowej (książki, czasopisma).
5. Finansowanie dodatkowych poza szpitalnych programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych (trening asertywności, trening radzenia sobie ze złością, nawrotami, program rozwoju osobistego)

Odpowiedzialny za realizację: Pełnomocnik Wójta d/s PiRPA, członkowie GK d/s PiRPA.

ZADANIE DRUGIE

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psycho-społecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: zmniejszenie ilości i niwelowanie zaburzeń życia rodzinnego związanych z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy wobec członków rodzin

1. Kontynuowanie działalności punktu dla ofiar przemocy w rodzinie:
 - przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nadużywania alkoholu i stosowania przemocy w rodzinie,
 - udział w zespole interdyscyplinarnym d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - pomoc psychoedukacyjna ofiarom przemocy,
 - porady prawne związane z przemocą domową,
 - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia lub ograniczenia spożycia alkoholu osób wobec których w związku z nadużyciem alkoholu interweniowała policja.
2. Dofinansowanie Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pracownikowi socjalnemu wytypowanemu przez kierownika tut. GOPS.
3. Zakup materiałów, publikacji, ulotek do popularyzacji wiedzy na temat pomocy ofiarom przemocy.
4. Dofinansowanie programów warsztatowych dla rodzin z problemem uzależnień.
5. Dofinansowanie świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią, zawierające propozycje pomocy tym środowiskom.
6. Wspieranie procedury „Niebieskie Karty”.

Odpowiedzialni za realizację: Pełnomocnik Wójta d/s PiRPA, członkowie GK d/s PiRPA.

ZADANIE TRZECIE

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel: opóźnienie inicjacji alkoholowej i zmniejszenie ilości i częstotliwości spożywanego alkoholu oraz innych środków chemicznych wpływających na psychikę.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA na terenie placówek oświatowo – wychowawczych.
2. Współorganizowanie oraz dofinansowanie lokalnych imprez w szczególności dla dzieci i młodzieży promujących idee abstynencji.
3. Organizowanie i finansowanie akcji wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka realizowanego w oparciu o pisemny program zajęć socjoterapeutycznych lub profilaktycznych.

4. Dofinansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu pracy z młodzieżą organizowanych dla pedagogów, nauczycieli, instruktorów, którzy zdeklarują gotowość podjęcia pracy profilaktycznej.
5. Wdrażanie programów profilaktyczno- interwencyjnych dla młodzieży upijającej się.
6. Podejmowanie działań edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.
7. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców (zakup alkomatu dla Posterunku Policji w Stębarku).
8. Współfinansowanie programów profilaktycznych i doposażenie świetlic na terenie gminy Grunwald szczególnie tych które opiekę dla dzieci młodzieży zagrożonych patologią organizują w dni wolne od nauki.

Odpowiedzialny za realizację: Pełnomocnik Wójta d/s PiRPA, członkowie GK d/s PiRPA.

ZADANIE CZWARTE

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja tego programu odbywać się będzie poprzez:

1. Współpracę przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z następującymi podmiotami:
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gierzwałdzie,
 - Gminny Ośrodek Kultury w Gierzwałdzie,
 - Posterunek Policji,
 - Sąd Rejonowy w Ostródzie,
 - Szkoły na terenie Gminy Grunwald,
 - Poradnia Leczenia Uzależnień w Ostródzie
 - Oddziały Uzależnień na terenie województwa warmińsko-mazurskiego,
 - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Kościoły różnych wyznań.
2. Nieodpłatne udostępnienie lokalu dla grup wsparcia.
3. Pomoc specjalistyczna oraz realizacja przedsięwzięć wspierających proces zdrowienia osób uzależnionych i ich rodzin.
4. Dofinansowywanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programów i imprez przeprowadzanych przez organizacje pozarządowe w ramach gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Odpowiedzialny za realizację: Pełnomocnik Wójta d/s PiRPA.

ZADANIE PIĄTE

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Policję i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Odpowiedzialni za realizację: Zespół d/s kontroli punktów sprzedaży, Pełnomocnik Wójta d/s PiRPA.

ZADANIE SZÓSTE

Prowadzenie działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz wynikających z tego zadań własnych umożliwiających ich realizację

1. Finansowanie prac Gminnej Komisji d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - wynagrodzenie zryczałtowane za udział w posiedzeniu Komisji dla członków w wysokości 15% najniższego wynagrodzenia,
 - wynagrodzenie zryczałtowane za udział w posiedzeniu Komisji przewodniczącemu i sekretarzowi komisji w wysokości 30% najniższego wynagrodzenia,
 - wynagrodzenie zryczałtowane za udział w rozprawie sądowej o zobowiązanie do leczenia odwykowego dla członków komisji w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia,
2. Finansowanie Pełnomocnika Wójta d/s PiRPA (umowa o dzieło).
3. Szkolenia i doskazywanie członków komisji i pełnomocnika.
4. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, warsztaty, sympozja i konferencje związane z profilaktyką uzależnień zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju,
5. Podstawą do każdorazowej wypłaty wynagrodzenia za prace w Komisji jest lista obecności, natomiast w przypadku kontroli przestrzegania przepisów ustawy – podpisane przez członków zespołu protokół zbiorczy z przeprowadzonej kontroli.

UWAGI KOŃCOWE

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gierzwałdzie jest ciałem opiniującym, inicjującym i koordynującym wykonanie zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Grunwald na 2011 rok
2. Środki finansowe niezbędne do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2011 r. wpisane są w dziale 851 – ochrona zdrowia rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 18 {2} ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych **i nie mogą być przeznaczone na inne cele.** Oznacza to, że środki finansowe nie wykorzystane w danym roku budżetowym powinny zostać uchwałą Rady Gminy (na podstawie art. 263 ustawy o finansach publicznych) zamieszczone w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego i są przeznaczone w następnym roku na realizację gminnego programu.